

10 Αυγούστου, 1990

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

BALM MARITIME COMPANY LIMITED,

Ενάγοντες,

v.

BIOCHEMIE R.O.S.E. LIMITED,

Εναγομένων.

(Υπόθεση Ναυτοδικείου Αρ. 52/84).

- Ναυτοδικείο — Πρακτική — Επίδοση κλητηρίου εντάλματος σε Εταιρεία με νομική προσωπικότητα — Διαδικαστικοί Κανονισμοί Ανωτάτου Δικαστηρίου (Δικαιοδοσία Ναυτοδικείου), Καν. 20 & 21, και ο Περί Εταιρειών Νόμος, Κεφ.113, άρθρο 372 — Σύσταγμα, Άρθρο 30.3 (α) & (β) — Επίδοση κλητηρίου σε άγνωστο στην εταιρεία πρόσωπο, αλλά στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της, ενώ εν γνώσει εναγόντων η Εταιρεία είχεν αλλού τα γραφεία της — Αγωγή δεν περιήλθε σε γνώση της Εταιρείας — Η εν λόγω επίδοση δεν ικανοποιεί την συνταγματικήν προϋπόθεση — Αίτηση για ακύρωση της αποφάσεως, που είχε ληφθεί λόγω παραλείψεως εμφανίσεως — Οι εναγόμενοι Αιτητές δικαιούνται στην θεραπείαν *ex debito justitiae*. 5
- Συνταγματικό Δίκαιο — Δίκη — Επίδοση Αγωγής — Σύσταγμα, Άρθρο 30.3 (α) — Ουδείς δικάζεται ανήκουστος — Η πρόβλεψη στο 30.3 (α) είναι γενική και περιλαμβάνει και αστικές υποθέσεις. 10
- Ερμηνεία Νόμων — Έγγραφο (Document) στο άρθρο 372 του Περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ.113 — Περιλαμβάνει Κλητήριο Ένταλμα σε Αγωγή. 15
- Ναυτοδικείο — Πρακτική — Αποφάσεις ληφθείσες ερήμην διαδίκου — Παραμερισμός — Εφαρμοστές Αρχές — Το Περί Δικαιοδοσίας του Κυπριακού Ναυτοδικείου Διάταγμα, 1893, Καν. 41 & 43 — *Balm Maritime Co v. Biochemie R.O.S.E* (1986) 1 C.L.R. 303 παρετέθη με επιδοκιμασίαν — Αρκετό, αν οι εναγόμενοι καταδείξουν ότι υπάρχει καλή τη πίστει συζητήσιμη υπόθεση — Το Δικαστήριο στο στάδιο αυτό δεν αξιολογεί την ενώπιόν του μαρτυρίαν. 20
- Συμβάσεις — Ψευδείς παραστάσεις (Misrepresentation) — Ο Περί Συμβάσεων Νόμος, Κεφ. 149, άρθρο 19 (3) — "Συνήθης επιμέλεια" (Ordinary Diligence) — Είναι η επιμέλεια του κοινού ανθρώπου — Προαπαιτούνται μέσα και εύλογος χρόνος προ της δημιουργίας 25

της υποχρέωσης αποκαλύψεως της αλήθειας.

Λέξεις και Φράσεις — Έγγραφο (Document) στο άρθρο 372 του Περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113 — Περιλαμβάνει Κλητήριο Ένταλμα σε Αγωγή.

5 Λέξεις και Φράσεις — "Ordinary Diligence", στο άρθρο 19(3) του Περί Συμβάσεων Νόμου, Κεφ. 149.

10 Το Κλητήριο Ένταλμα στην παρούσα Αγωγή επεδόθη στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της εναγομένης Εταιρείας, αλλά σε άγνωστο σ' αυτήν πρόσωπο. Είναι αναντίλεκτο ότι εν γνώσει των εναγόντων η εναγομένη είχε τα γραφεία της και λειτουργούσε την επιχείρησή της σε άλλη διεύθυνση, δηλαδή στην Βιομηχανική περιοχή Στροβόλου. Η εναγομένη δεν έλαβε γνώση της Αγωγής, παρά μόνον όταν κλητήρας του Δικαστηρίου επεσκέφθη τα εν λόγω γραφεία της στην Βιομηχανική περιοχή Στροβόλου προς εκτέλεση της 15 αποφάσεως στην ως άνω αγωγή, η οποία είχε στο μεταξύ ληφθεί λόγω παραλείψεως της εναγομένης να εμφανισθεί ενώπιον του Δικαστηρίου.

20 Ως αποτέλεσμα η εναγομένη κατεχώρησε την παρούσαν Αίτηση για ακύρωση της αποφάσεως και άδειαν εμφανίσεως και καταχώρησεως Υπερασπίσεως.

25 Το Ανώτατο Δικαστήριο, αποδεχόμενο την Αίτηση, ανέλυσε με αναφορά στην νομολογίαν τις νομικές αρχές, που προκύπτουν από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η απόφαση πρέπει να ακυρωθεί ex debito justitiae, διότι υπό τις περιστάσεις η επίδοση δεν μπορούσε να θεωρηθεί ότι ικανοποιούσε την Συνταγματική επιταγήν (Άρθρο 30.3 (α) και (β) του Συντάγματος). Εν πάση περιπτώσει έκρινε ότι η απόφαση πρέπει να παραμερισθεί και ως θέμα διακριτικής ευχερείας, επί τω ότι η εναγομένη ικανοποίησε το Δικαστήριο ότι έχει καλή τη πίστει συζητήσιμη υπόθεση. Οι αρχές, τις οποίες το Δικαστήριο εφάρμοσε σχετικά με το δεύτερο αυτό σκέλος του σκεπτικού της αποφάσεως φαίνονται στο τέταρτο πιο πάνω περιληπτικό σημείωμα, ενώ η 30 πραγματική βάση ήταν ισχυρισμός της εναγομένης ότι η σύμβαση, που αποτελεί την βάση της αγωγής είχε επιτευχθεί με δόλο ή ψευδείς παραστάσεις. Το πέμπτο πιο πάνω περιληπτικό σημείωμα αναφέρεται στην προσπάθειαν των εναγόντων να εξουδετερώσουν τον περί δόλου ή ψευδών παραστάσεων ισχυρισμό με το άρθρο 19 (3) του Κεφ. 149.

40 Η Αίτηση γίνεται δεκτή. Η απόφαση ακυρώνεται. Τα έξοδα να είναι έξοδα δίκης.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

A/S Cathrineholm v. Norequipment Trading Ltd. [1972] 2 All E.R. 538.

Thomas Bishop Ltd. v. Helmville Ltd. [1972] 1 All E.R. 365.

Saga Ltd. v. Avalon Promotions Ltd. [1972] 2 All E.R. 545·

Sekavin v. Ship "Platon Ch." (1987) 1 C.L.R. 69·

Re Pritchard (deceased) [1963] 1 All E.R. 873 στη σελ. 883·

Balm Maritime Co. v. Biochemie R.O.S.E. (1986) 1 C.L.R. 303, pp. 308-309·

5

Sidnell v. Wilson and Others [1966] 1 All E.R. 681·

Αίτηση.

Αίτηση από τους εναγομένους για την ακύρωση και/ή παραμερισμό της απόφασης που δόθηκε στις 26 Απριλίου, 1984 λόγω μη εμφάνισής του και άδεια να εμφανιστούν και καταχωρήσουν υπεράσπιση.

10

M. Μοντάνιος, για τους αιτητές-εναγομένους.

Λ. Παπαφιλίππου, για τους καθ' ων η αίτηση-ενάγοντες.

Cur. adv. vult. 15

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.
Οι αιτητές - εναγόμενοι ζητούν:-

1. Την ακύρωση και/ή παραμερισμό της Απόφασης που δόθηκε στις 26 Απριλίου, 1984, λόγω μη εμφάνισής τους.

20

2. Άδεια να εμφανιστούν και να καταχωρίσουν υπεράσπιση.

Η αίτηση συνοδεύτηκε από μακροσκελή ένορκο δήλωση του Νίκου Μαυροκορδάτου, διευθυντή των αιτητών.

25

Οι ενάγοντες - καθ' ων η αίτηση καταχώρισαν ένσταση και ένορκο δήλωση του Assem Hejazi - πλοίαρχου και διευθυντή των καθ' ων η αίτηση.

...ε την άδεια του Δικαστηρίου, καταχωρίστηκαν συμπληρωματικές ένορκες δηλώσεις. Η διαδικασία στην αίτηση ήταν πεισματική και παρατεταμένη.

5 Οι Μαυροκορδάτος και Hejazi αντεξετάστηκαν και επανεξετάστηκαν.

Πρόσθετος μάρτυρας κλήθηκε ο Περικλής Δημητρίου, διευθυντής της εταιρείας Cyprian Seaways Agencies Ltd., που ήταν αντιπρόσωπος των καθ' ων η αίτηση.

Οι αιτητές στηρίζουν την αίτησή τους στα πιο κάτω:-

10 (α) Δεν επιδόθηκε το Κλητήριο Ένταλμα στους αιτητές και, ως εκ τούτου, η Απόφαση είναι άκυρη και διαζευκτικά

(β) Οι αιτητές έχουν καλή τη πίστει εκ πρώτης όψεως υπεράσπιση.

15 Οι αιτητές είναι εγγεγραμμένη εταιρεία με βάση τον περί Εταιρειών Νόμο, (Κεφ. 113, 9/68, 76/77, 17/79, 105/85, 198/86 και 19/90), (ο "Νόμος"). Δεν αποκαλύφθηκε στο Δικαστήριο αν είναι δημόσια ή ιδιωτική εταιρεία.

20 Το εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας είχε διεύθυνση Θεμιστοκλή Δέρβη 39, 1ος όροφος, Γραφείο 105, Λευκωσία. Το γραφείο αυτό ήταν αρχικά το γραφείο ενός από τους διευθυντές της. Η εταιρεία είχε ουσιαστικά και πραγματικά το γραφείο της και λειτουργούσε στη διεύθυνση Κάμπου 4, Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου.

25 Ο διευθυντής της εταιρείας, που στέγαζε το ιδιωτικό του γραφείο στην οδό Θεμιστοκλή Δέρβη, άλλαξε διεύθυνση πριν από τα γεγονότα που οδήγησαν στην παρούσα αγωγή. Ο ακριβής χρόνος δεν κατατέθηκε στο Δικαστήριο.

30 Στους τηλεφωνικούς καταλόγους από το 1982 η διεύθυνση των αιτητών αναγράφεται: Κάμπου 4, Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου.

Η επικοινωνία μεταξύ των αιτητών και της Cyprian Seaways Agencies Ltd., αντιπροσώπων των καθ' ων η αίτηση, γινόταν μέσω τηλεφώνου και/ή με τηλετύπα που απευθύνονταν στην τελευταία διεύθυνση - (βλ., μεταξύ άλλων, τηλεγράφημα ημερομηνίας 13 Ιανουαρίου, 1984 - Τεκμήριο "C" στην ένορκο δήλωση Μαυροκορδάτου, Τηλέτυπο 4135). 5

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση στις 25 Ιανουαρίου, 1984, έστειλε στην ίδια διεύθυνση ειδοποίηση απαίτησης πληρωμής του ποσού ΛΚ 7,678.20, δυνάμει της Σύμβασης ημερομηνίας 20 Δεκεμβρίου, 1983, που αποτελεί τη βάση της αγωγής που καταχωρίστηκε αργότερα. 10

Είναι γεγονός ότι στις 23 Ιανουαρίου, 1984, ταχυδρόμησε ταυτόσημη επιστολή στη διεύθυνση του εγγεγραμμένου γραφείου των αιτητών στη Λευκωσία. 15

Η αγωγή καταχωρίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου, 1984.

Στις 14 Μαρτίου, 1984, επιδόθηκε το αντίγραφο του Κλητηρίου σε κάποια Αγάθη Τουμπουρή, στην οδό Θεμιστοκλή Δέρβη, Αρ. 39, Λευκωσία. Η Αγάθη Τουμπουρή είναι πρόσωπο άγνωστο στους διάδικους. 20

Στην ένορκο δήλωση επίδοσης ο δικαστικός κλητήρας αναφέρει:-

"... by leaving the same Agathi Toumbouri with the Defendant Biochemie R.O.S.E. Ltd. by leaving copy of the w/s at its Regd. office at Th. Dervis Str. No. 39." 25

Στις 7 Απριλίου, 1984, οι αιτητές δεν παρουσιάστηκαν. Καταχωρίστηκε η ένορκος δήλωση επίδοσης, που αναφέρεται πιο πάνω.

Στις 11 Απριλίου, 1984, οι καθ' ων η αίτηση καταχώρισαν Έκθεση Απαιτήσεως και αίτηση χωρίς ειδοποίηση για έκδοση απόφασης, για παράλειψη εμφάνισης των αιτητών στο χρόνο που καθοριζόταν στο Κλητήριο. 30

Στις 26 Απριλίου, 1984, το Δικαστήριο άκουσε τη μαρτυρία του Assem Hejazi και εξέδωσε Απόφαση υπέρ των καθ' ων η αίτηση εναντίον των αιτητών για Κ£1,000.- και Α\$11,600.-, με τόκο 9% από την ημέρα της Απόφασης, και
5 επιδίκασε τα έξοδα εναντίον των αιτητών.

Μετά την έκδοση της Απόφασης εκδόθηκε Ένταλμα κατάσχεσης και πώλησης της κινητής περιουσίας των αιτητών.

Οι αιτητές έλαβαν γνώση της υπόθεσης αυτής, όταν ο
10 δικαστικός κλητήρας επισκέφθηκε τη διεύθυνσή τους στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου για εκτέλεση του Εντάλματος. Ισχυρίζονται, και δεν έχει αμφισβητηθεί, ότι δεν έλαβαν γνώση της ύπαρξης της αγωγής ενωρίτερα. Είχαν πρόθεση, εάν ε γνώριζαν την καταχώριση της αγωγής, να
15 παρουσιαστούν και να υπερασπιστούν. Τούτο υποστηρίζεται από την επιστολή του δικηγόρου τους στο δικηγόρο των καθ' ων η αίτηση, σε απάντηση της ειδοποίησης πληρωμής, στην οποία έγινε αναφορά πιο πάνω. Ο κ. Μοντάνιος, με επιστολή ημερομηνίας 31 Ιανουαρίου, 1984, πληροφόρησε το δικηγόρο των καθ' ων η αίτηση ότι οι αιτητές
20 απορρίπτουν την ευθύνη πληρωμής στους ιδιοκτήτες του πλοίου, ζητούν την επιστροφή των χρημάτων που πλήρωσαν, αποζημιώσεις για παράβαση σύμβασης και για αμέλεια και/ή άλλωσπως, και την ακύρωση της συμφωνίας της 20ής Δεκεμβρίου, 1983, της οποίας την εγκυρότητα αμφισβητούν - (Τεκμήριο "D" στην ένορκη δήλωση Μαυροκορδάτου).

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση υπόβαλε ότι η επίδοση του αντίγραφου του Κλητηρίου έγινε στο εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας. Η επίδοση αυτή έγινε σύμφωνα με το Άρθρο 372 του Νόμου, και, ως εκ τούτου, ήταν κανονική. Παράθεσε την Αγγλική υπόθεση *A/S Cathrineholm v. Norequipment Trading Ltd.* [1972] 2 All E.R. 538, στην οποία αποφασίστηκε ότι, με βάση το Άρθρο 437(1) του περί Εταιρειών Νόμου 1948 και το Άρθρο 26 του περί Ερμηνείας Νόμου 1889, η αποστολή του Κλητηρίου Εντάλματος ταχυδρομικώς στην εγγεγραμμένη διεύ-

θυνση των εναγομένων ήταν κανονική επίδοση, παρόλο ότι το κτίριο εκείνο βρισκόταν υπό κατεδάφιση και οι εναγόμενοι το είχαν εγκαταλείψει ενωρίτερα, γεγονός άγνωστο στους ενάγοντες. (Βλ. επίσης, *Thomas Bishop Ltd. v. Helmville Ltd.* [1972] 1 All E.R. 365 και *Saga Ltd. v. Avalon Promotions Ltd.* [1972] 2 All E.R. 545). 5

Ο δικηγόρος των αιτητών, από την άλλη, εισηγήθηκε ότι το Άρθρο 30.3(α) του Συντάγματος υπερισχύει κάθε άλλου νόμου. Νόμοι, που ίσχυαν πριν την εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας, πρέπει να ερμηνεύονται και να εφαρμόζονται σύμφωνα με το Σύνταγμα και/ή με τέτοια τροποποίηση, μεταβολή, προσθήκη ή κατάργηση, που να συνάδει με τις πρόνοιες του Συντάγματος. Το Άρθρο 372 του Νόμου, δεν αναφέρεται στην επίδοση δικαστικών εγγράφων. Εν πάση, όμως, περιπτώσει, είναι αντίθετο και ασύμφωνο με την πρόνοια του Άρθρου 30.3(α) του Συντάγματος και, ως εκ τούτου, χωρίς καμιά νομική ισχύ. Παράθεσε την Απόφαση του Δικαστή Πική στην υπόθεση *Sekavin v. Ship "Platon Ch"* [1987] 1 C.L.R. 69. Τόνισε ότι οι αιτητές δεν έλαβαν γνώση της αγωγής και ότι οι καθ' ων η αίτηση γνώριζαν τη σωστή διεύθυνση των αιτητών, στην οποία επικοινωνούσαν πριν την αγωγή. 10
15
20

Οι Κανονισμοί 20 και 21 των Διαδικαστικών Κανονισμών Ανωτάτου Δικαστηρίου (Δικαιοδοσία Ναυτοδικείου), (οι "Κανονισμοί"), προβλέπουν για την επίδοση κλητηρίων σε υποθέσεις Ναυτοδικείου. Έχουν:- 25

"20. A writ of summons against a corporation or a public company may be served in the mode, if any, provided by law for service of any other writ or legal process upon such corporation or company. 30

21. Where no such provision exists, a writ of sum leaving an office copy of the writ with the President or other head officer, or the clerk, treasurer, or secretary of the corporation, and a writ of summons against a public company may be served by leaving with the secretary, manager or other person authorized to transact the 35

business of the company in Cyprus an office copy of the writ or by leaving the same at the office of the company."

5 Το Άρθρο 372 του Νόμου, το οποίο είναι πιστό αντίγραφο του Άρθρου 437(1) του Αγγλικού περί Εταιρειών Νόμου 1948, προβλέπει:-

"372. A document may be served on a company by leaving it at or sending it by post to the registered office of the company."

10 Σε σειρά Αγγλικών Αποφάσεων έχει αποσαφηνιστεί ότι η λέξη "document" περιλαμβάνει Κλητήριο Ένταλμα σε αγωγή.

Το Άρθρο 30.3(α) και (β) του Συντάγματος προνοεί:-

"3. Έκαστος έχει το δικαίωμα:

15 (α) να πληροφορηθή τους λόγους, δι ους καλείται να εμφανισθή ενώπιον του δικαστηρίου,

(β) να προβάλη τους ισχυρισμούς αυτού ενώπιον του δικαστηρίου και να έχη χρόνον επαρκή διά την προπαρασκευήν τούτων,"

20 Στην υπόθεση *Sekavin* (ανωτέρω), ο Δικαστής Πικής είτε στις σελ. 75-76:-

"Article 30.3(a) of the Constitution safeguards as a fundamental human right, the right of every litigant to be informed of proceedings against him. Rules regulating service of judicial proceedings upon defendants, those, in particular, enacted before 1960 as the Admiralty Rules, must be applied in a way conforming to the above article of the Constitution and in a manner effectively safeguarding the protected right. Personal service is the norm where proceedings are directed against physical persons. If addressed to a legal entity, a corporation or a company, Rule 20 of the Admiralty Rules provides

25
30

service must be effected in the manner provided by law for service of legal process upon them. The relevant provisions of the Companies Law are those of s.372 providing 'a document may be served on a company by leaving it or sending it by post to the registered office of the company.' It is doubtful whether this rule applies to service of judicial proceedings. If that were the case it would appear to me to fall short of complying with the provisions of Article 30.3(a). More likely, Rule 21 regulates service of admiralty proceedings upon legal entities. This rule authorises, inter alia, service by 'leaving an office copy of the writ with the President or other head officer, or the clerk, treasurer or secretary of the corporation ...'" 5 10

Είναι βαθεία εμπεδωμένο στο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης ότι "ουδείς δικάζεται ανήκουστος". Αυτό αποδίδεται με το λατινικό αξίωμα "audi alteram partem". 15

Σε κάθε δικονομικό κανόνα προβλέπεται επίδοση στον εναγόμενο.

Δικαστική διαδικασία, που πρέπει να επιδοθεί, αλλά δεν περιέρχεται σε γνώση του εναγόμενου, είναι άκυρη. Στην υπόθεση *Re Pritchard (deceased)* [1963] 1 All E.R. 873, στη σελ. 883 ειπώθηκε:- 20

"The authorities do establish one or two classes of nullity such as the following. There may be others, though for my part I would be reluctant to see much extension of the classes. 25

(i) Proceedings which ought to have been served but have never come to the notice of the defendant at all. This, of course, does not include cases of substituted service, or service by filing in default, or cases where service has properly been dispensed with: see e.g., *Whitehead v. Whitehead (otherwise Vasbor)* ..." ([1962] 3 All E.R. 800.) 30

Το απόσπασμα αυτό υιοθετήθηκε στις υποθέσεις *Spygroullos v. Transavia* (1979) 1 C.L.R. 421 και

The President of The Republic v. The House of Representatives (1985) 3 C.L.R. 872, στις σελ. 903-904.

5 Στην περίπτωση ακυρότητας ο εναγόμενος δικαιούται *ex debito justitiae* στην ακύρωση της απόφασης που εκδόθηκε εναντίον του.

10 Έχουν διαμορφωθεί όμως διάφοροι κανόνες, οι οποίοι διέπουν την επίδοση. Τα Δικαστήρια, με βάση δικαστικό Κανονισμό, σε περιπτώσεις εναγόμενου με άγνωστη διεύθυνση, επιτρέπουν, ύστερα από άσκηση διακριτικής εξουσίας, υποκατάστατη επίδοση, όπως δημοσίευση στον ημερήσιο τύπο. Ο εναγόμενος δυνατό να μη λάβει γνώση της δημοσίευσης, όμως η επίδοση θεωρείται κανονική.

15 Η πρόβλεψη του Άρθρου 30.3(α) του Συντάγματος είναι γενική και περιλαμβάνει και τις αστικές υποθέσεις. Παρόμοια πρόβλεψη στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περιορίζεται στις ποινικές υποθέσεις.

20 Στην παρούσα υπόθεση είναι αναντίλεκτο ότι οι αιτητές είχαν τα γραφεία τους και λειτουργούσαν την επιχείρησή τους σε άλλη διεύθυνση - Οδός Κάμπου 4, Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου. Οι καθ' ων η αίτηση και οι αντιπρόσωποί τους έστειλαν τηλεγράφημα, τηλετύπο, επιστολή στη διεύθυνση αυτή. Οι αιτητές δεν έλαβαν γνώση της ύπαρξης της αγωγής πριν την επίσκεψη στη Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου από το δικαστικό κλητήρα για εκτέλεση του Εντάλματος κατάσχεσης και πώλησης κινήτων.

30 Στην περίπτωση των εταιρειών, που είναι νομικά πρόσωπα - πλάσματα νόμου, η επίδοση, σύμφωνα με το Νόμο, γίνεται στο εγγεγραμμένο γραφείο της εταιρείας. Αυτό δημιουργεί βεβαιότητα πράξεων και διαδικασιών. Ικανοποιεί όμως τη συνταγματική απαίτηση του Άρθρου 30.3 (α);

35

Κάθε εταιρεία έχει υποχρέωση, με βάση το Άρθρο 102 του Νόμου, να έχει εγγεγραμμένο γραφείο, στο οποίο όλες οι ειδοποιήσεις μπορούν να απευθύνονται. Έχει υποχρέωση να γνωστοποιεί οποιαδήποτε αλλαγή διεύθυνσης του εγγεγραμμένου γραφείου της στον Έφορο Εταιρειών μέσα σε 14 ημέρες από την αλλαγή. Παράβαση συνεπάγεται την πληρωμή προστίμου. 5

Η συνταγματική πρόνοια πρέπει να ερμηνευθεί με τρόπο ευρύ, ώστε να επιτρέπει τη λειτουργία των μηχανισμών της απονομής της δικαιοσύνης. 10

Το Δικαστήριο έχει τη γνώμη ότι, κάτω από τα περιστατικά της παρούσας υπόθεσης, στα οποία έχει γίνει αναφορά πιο πάνω, η επίδοση σε ένα άγνωστο πρόσωπο στην οδό Θεμιστοκλή Δέρβη 39 δεν ικανοποιεί τη συνταγματική απαίτηση του Άρθρου 30.3(α) του Συντάγματος. Η υπόθεση αυτή διαφοροποιείται από τις Αγγλικές Αποφάσεις, γιατί οι καθ' ων η αίτηση γνώριζαν τη σωστή διεύθυνση των αιτητών, στην οποία επικοινωνούσαν τηλεφωνικά, με τηλέτυπο και επιστολές. Γνώριζαν, περαιτέρω, την πρόθεση των αιτητών να εμφανιστούν και να υπερασπίσουν την αγωγή, και η υπεράσπισή τους ήταν γνωστή από γραπτά των αιτητών και του δικηγόρου τους. 15 20

Οι αιτητές δικαιούνται *ex debito justitiae* σε ακύρωση και/ή παραμερισμό της Απόφασης που εκδόθηκε στην πιο πάνω αγωγή. 25

Το Δικαστήριο θεωρεί επιθυμητό να επιληφθεί και του δεύτερου λόγου που προβλήθηκε από τους αιτητές, για το λόγο ότι, σε περίπτωση έφεσης, η Ολομέλεια πιθανό να εκφράσει διαφορετική άποψη πάνω στο θέμα της επίδοσης.

Η αίτηση στηρίζεται στους Κανονισμούς 41 και 44, που έχουν:- 30

"41. If at the time fixed by the writ of summons for the appearance of the parties the Plaintiff appears but the Defendant does not appear, then, upon proof of the due

service of the writ of summons, the Plaintiff may proceed to prove his claim and the Court or Judge may either give judgment for any remedy or relief which the Plaintiff may appear to be entitled to or the further hearing of the action may be adjourned."

"44. Where any judgment has been given in the absence of either of the parties in accordance with the provisions of Rules 41 and 43 hereof, any party affected by such judgment may apply to the Court or Judge to set aside the judgment and the Court or Judge may set aside the judgment on such terms as to the payment of costs or otherwise as shall appear to be just."

Ο Κανονισμός 44 είναι παρόμοιος με τη Δ. 13, θ. 10 και Δ. 27, θ. 15 των παλαιών Αγγλικών Δικαστικών Θεσμών, οι οποίοι δίδουν διακριτική εξουσία στα Δικαστήρια να ακυρώνουν αποφάσεις που εκδόθηκαν λόγω παράλειψης εμφάνισης.

Ο λόγος της ακύρωσης είναι για να δοθεί η ευκαιρία στους εναγόμενους να καταχωρίσουν την υπεράσπισή τους και να υπερασπιστούν την αγωγή. Το Δικαστήριο δεν ακυρώνει απόφαση για να δώσει την ευκαιρία σε εναγόμενο να υποβάλει ανταπαίτηση μόνο.

Αναφορικά με τον Κανονισμό 44, το Δικαστήριο σε ενδιάμεση Απόφασή του στην παρούσα αίτηση - *Balm Maritime Co. v. Biochemie R.O.S.E.* (1986) 1 C.L.R. 303 - είπε στις σελ. 308-309:-

"Rule 44 of our Admiralty Rules is similar to O.13, r. 10, and O.27, r. 15, of the old English Rules whereby a discretionary power is given to the Court to set aside the judgment obtained on default of appearance. Our r. 44 has to be interpreted and applied as the said English rules.

The principle obviously is that unless and until the Court has pronounced a judgment upon the merits or by consent, it is to have the power to revoke the expression

of its coercive power where that has only been obtained by a failure to follow any of the rules of procedure. The Courts, however, have laid down for themselves rules to guide them in the normal exercise of their discretion. One is that where the judgment was obtained regularly there must be an affidavit of merits, meaning that the applicant must produce to the Court evidence that he has a prima facie defence. 5

The rule as to affidavit of merits could, in no doubt rare but appropriate cases, be departed from - (*Evans v. Bartlam* [1937] A.C. 473, at p. 480, per Lord Atkin). Lord Denning in *Burns v. Kondel* [1971] Ll. L. Rep. Volume 1, 554, said with regard to the Rules of the Supreme Court, Order 13, r. 9, which reads: 'The Court may, on such terms as it thinks just, set aside or vary any judgment entered in pursuance of this Order':- 15

' We all know that in the ordinary way the Court does not set aside a judgment in default unless there is an affidavit showing a defence on the merits. That does not mean that the defendant must show a good defence on the merits. He need only show a defence which discloses an arguable or triable issue.' 20

(See, also, *Ioannis Kotsapas & Sons v. Titan Construction and Engineering Co.*, 1961 C.L.R. 317. On the expressions 'prima facie case' and 'arguable case' useful reference may be made to *Sidnell v. Wilson & Others* [1966] 1 All E.R. 681, at p. 686, and *Land Securities Plc. v. Receiver for the Metropolitan Police District* [1983] 2 All E.R. 254). 25

The Court in the present application has to be satisfied by the defendants that they have disclosed an arguable or triable issue and no more. 30

Rule 44 gives a discretion untrammelled in terms: it does not even require an affidavit as a condition and the discretion may be exercised on any proper material, 35

though in practice an affidavit is generally required. The filing of an affidavit is not a rule of law but only a general indication of convenience in practice to help the Court in exercising the discretion. The primary consideration is whether the applicant has merits in the sense of triable or arguable issue to which the Court should pay heed. Where this is shown the Court will not desire to let a judgment pass on which there has been no proper adjudication as a default judgment is not *stricto sensu* a proper adjudication but a judgment obtained by a failure of the defendant to follow the rules of procedure laid down for the speedy determination of disputes, an important factor in the administration of justice."

Η αξίωση στην αγωγή είναι:-

"(α) Λ.Κ.7,678.20 σταλίες και συμφωνημένα έξοδα λιμανιού σχετικά με το πλοίο "DIANA" στο οποίο η εναγομένη εφόρτωσε φορτίο για μεταφορά από Λεμεσό στην Τρίπολη Λιβύης ή/και το ίδιο ποσό σαν αποζημιώσεις για παράβαση συμφωνίας σχετικά με την μεταφορά εμπορευμάτων με το πιο πάνω πλοίο ή την χρήση του ιδίου πλοίου ή/και για ψευδείς παραστάσεις σχετικά με την φόρτωση φορτίου στο πιο πάνω πλοίο ή άλλως πως".

Στην Έκθεση Απαιτήσεως η θεραπεία περιορίστηκε σε αξίωση που απορρέει από συμφωνία μεταξύ των μερών, ημερομηνίας 20 Δεκεμβρίου, 1983.

Βάση της αγωγής είναι η ακόλουθη συμφωνία που υπογράφηκε από τα μέρη στις 20 Δεκεμβρίου, 1983:-

"Reference our today' s meeting held in your Agents offices at Limassol

We hereby confirm that we undertake to pay the vessel's port expenses amounting to cyprus pounds 1,000.=(one thousand Cyprus Pounds) as well as discharging/Loading expenses at the rate of Cyprus pounds

6,750 Mills per cbm for both purposes. Also we undertake to pay detention of vessel as follows:-

If 10 days will be required for this job owners give 6 days free and rest 4 days to be changed at usd 800.- per day and in case operation will not be completed then we undertake to pay usd 600.- per every additional day until operation is completed." 5

Οι καθ' ων η αίτηση είναι ναυτιλιακή εταιρεία, ιδιοκτήτες και διαχειριστές του πλοίου "DIANA". Το Νοέμβριο του 1983 ανάλαβαν να μεταφέρουν για τους αιτητές - φορτωτές από το λιμάνι της Λεμεσού στην Τρίπολη της Λιβύης 370 pallets stc 22184 κιβώτια Drop Washing υγρό των 600 γρ. 10

Η σύμβαση της 20ής Δεκεμβρίου, 1983, ήταν η τελευταία μιας σειράς πράξεων που άρχισε με την πιο πάνω σύμβαση μεταφοράς εμπορευμάτων των αιτητών από τους καθ' ων η αίτηση με το πλοίο "DIANA". 15

Οι καθ' ων η αίτηση δεν εξέδωσαν καθαρή φορτωτική, γιατί ισχυρίζονταν πως στα εμπορεύματα των αιτητών υπήρχε υγρασία και έτσι εξασφάλισαν έγγραφη ανάληψη αποζημίωσης (Indemnity Form) από τους αιτητές, ημερομηνίας 26 Νοεμβρίου, 1983 - (Τεκμήριο 1). Η φορτωτική εκδόθηκε την ίδια ημέρα. Το πλοίο αναμενόταν ότι θα αναχωρούσε από τη Λεμεσό στις 29 Νοεμβρίου, 1983. 20

Οι αιτητές με την ένορκο δήλωση του διευθυντή τους - Νίκου Μαυροκορδάτου - προβάλλουν την υπεράσπισή τους στην αγωγή. Ισχυρίζονται ότι έχουν καλή τη πίστει υπεράσπιση, ότι η σύμβαση - βάση της αγωγής είναι αποτέλεσμα ψευδών παραστάσεων και/ή δόλου. Οι καθ' ων η αίτηση και/ή οι αντιπρόσωποί τους διαβεβαίωσαν τους αιτητές για γεγονότα που ήταν αναληθή και πίστευαν ότι δεν ήταν αληθή. Προκάλεσαν πλάνη για την ουσία του αντικειμένου της συμφωνίας, απέκρυψαν γεγονότα τα οποία γνώριζαν και παρακινήθηκαν οι αιτητές και έδωκαν έτσι τη συναίνεσή τους στη συμφωνία και/ή σύμβαση της 35

20ής Δεκεμβρίου, 1983. Η συναίνεσή τους στη συμφωνία αυτή είναι προϊόν ψευδών παραστάσεων και δόλου και, ως εκ τούτου, δεν είναι πραγματική συναίνεση, και η συμφωνία δεν είναι έγκυρη σύμβαση.

- 5 Στις 14 Δεκεμβρίου, 1983, οι καθ' ων η αίτηση, μέσω των αντιπροσώπων τους, έστειλαν στους αιτητές τηλέτυπο - (Τεκμήριο 3 στην αγωγή) - με το οποίο παρουσίαζαν ότι μεγάλος αριθμός χαρτοκιβωτίων σχίστηκαν, το περιεχόμενό τους έσπασε και διέρρηξε και ότι αυτό ήταν αποτέ-
- 10 λημα της υγρασίας που υπήρχε. Ότι δεν μπορούσαν πια να μεταφερθούν στη Λιβύη. Παρουσίασαν έτσι, ότι η ζημιά στο φορτίο οφειλόταν στην υπαιτιότητα των αιτητών. Οι καθ' ων η αίτηση, περαιτέρω, ζήτησαν από τους αιτητές να αντικαταστήσουν το χαλασμένο φορτίο και να
- 15 δώσουν εγγυητική επιστολή για να μπορέσει το πλοίο να αναχωρήσει για την Τρίπολη. Οι αιτητές ενήργησαν με βάση αυτές τις παραστάσεις των καθ' ων η αίτηση στη σύναψη της συμφωνίας της 20ής Δεκεμβρίου, 1983.

- Στις 13 Ιανουαρίου, 1984, οι αιτητές έλαβαν γνώση
- 20 ορισμένων γεγονότων, τα οποία έτειναν να δείξουν ότι η αιτία της ζημιάς στο φορτίο δεν ήταν εκείνη που ανέφεραν και διαβεβαίωσαν με τις παραστάσεις τους οι καθ' ων η αίτηση και οι παραστάσεις αυτές ήταν ψευδείς. Έστειλαν την ίδια μέρα - 13 Ιανουαρίου, 1984 - το ακόλουθο τη-
- 25 λέτυπο:-

- "With reference to your yesterday's telegram and telex received today at about noon we must warn you that since the freight has been prevessel is duty bound to sail forthwith to her destination and that if she fails to do so
- 30 there will be serious consequences for which owners/vessel/agents will be fully liable. In view of certain information just received concerning the cargo's condition prior to 20/12/1983, the true reasons and causes for its damage and its extent and the nature of
- 35 your assurances/ representations as well as certain other relevant matters, we are taking steps to check such information and thereafter we will place the matter in the

hands of our legal advisers Montanios and Montanios for their opinion and necessary action concerning the validity of the agreement of 20/12/83, our liability, if any, for payment of the exorbitant sums claimed, the refund of monies paid and our rights and remedies against owners/ vessel/agents in respect of the enormous damages which we have suffered." 5

Στις 23 Δεκεμβρίου, 1983, οι Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ., οι οποίες αντιπροσώπευαν μέρος συμφερόντων φορτίου στο πλοίο "DIANA", ανάθεσαν σε συμβούλους την επιθεώρηση του φορτίου και του πλοίου, την έρευνα και την υποβολή έκθεσης για τις περιστάσεις που οδήγησαν στην ισχυριζόμενη ζημιά, τόσο στο πλοίο, όσο και στο φορτίο. Οι επιθεωρητές έκαναν εκτεταμένη έρευνα σχετικά με το φορτίο των αιτητών, τον τρόπο μεταφοράς του από το εργοστάσιο στο νέο λιμάνι Λεμεσού, τη φόρτωση και στοίβαγμά του στο πλοίο, την κατάσταση του πλοίου, τη ζημιά που υπέστη, τις συνθήκες ακινητοποίησής του, την παραμονή του στην άγκυρα, τις καιρικές συνθήκες, περιλαμβανομένης τρικυμίας, και την αιτία της βλάβης στο φορτίο των αιτητών. Έκαναν δοκιμές. Υπόβαλαν μακρά έκθεση, ημερομηνίας 19 Ιανουαρίου, 1984 - (Τεκμήριο F στην ένορκη δήλωση Μαυροκορδάτου). 10
15
20

Η έκθεση αυτή επιβεβαιώνει ότι η ζημιά στο φορτίο των αιτητών δεν προκλήθηκε όπως οι καθ' ων η αίτηση διαβεβαίωσαν στο τηλετύπο της 14ης Δεκεμβρίου, 1983, αλλά οφειλόταν στην υπαιτιότητα και/ή αμέλεια των καθ' ων η αίτηση, και/ή των αντιπροσώπων, και/ή υπηρετών τους. Λεπτομέρειες αναφέρονται στην έκθεση. 25

Το περιεχόμενο της έκθεσης δεν αντικρούστηκε. Εν πάση περιπτώσει όμως, στο παρόν στάδιο το Δικαστήριο πρέπει να ικανοποιηθεί μόνο ότι οι αιτητές εγείρουν καλή τη πίστει συζητήσιμα ζητήματα, που είναι ανάγκη να δικαστούν, με την έννοια ότι, αν δεν αντικρουστούν, η υπεράσπιση θα επιτύχει. Είναι αρκετό να δείξουν ότι υπάρχει καλή τη πίστει συζητήσιμη υπόθεση. Το Δικαστήριο στο στάδιο αυτό δεν αξιολογεί την ενώπιόν του μαρτυρία. 30
35

Στην υπόθεση *Sidnell v. Wilson and Others* [1966] 1 All E.R. 681, ο Δικαστής Diplock, L.J., είπε στη σελ. 686:-

5 "I agree with my brethren that the court must be satisfied that there is material on which, if it were accepted as accurate, an arguable case can be put forward that the conditions set out in the subsection are fulfilled. I use the expression 'arguable case' rather than the expression 'prima facie case', because the difficulty of the latter expression seems to me to be that it invites an enquiry at the hearing of the application itself into evidence contradicting what in the first instance is a prima facie case and therefore would lead to a complete trial of the action or is capable of leading to a complete trial of the action on the application for leave. It is sufficient that the landlord should show that there is a bona fide arguable case ..."

20 Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση υπόβαλε ότι η πρόνοια στο Άρθρο 19(3) του περί Συμβάσεων Νόμου, Κεφ. 149, εμποδίζει τους αιτητές από του να προβάλουν ή να επιτύχουν υπεράσπιση για ψευδείς παραστάσεις και/ή δόλο, γιατί ήταν σε θέση να ανακαλύψουν την αλήθεια αν κατάβαλλαν τη συνήθη επιμέλεια.

Η παράγραφος (3) του Άρθρου 19 έχει:-

25 "19(3) If such consent was caused by misrepresentation or by silence, fraudulent within the meaning of section 17, the contract, nevertheless, is not voidable, if the party whose consent was so caused had the means of discovering the truth with ordinary diligence."

30 Οι αιτητές έπρεπε να έχουν τα μέσα και τον εύλογο χρόνο για να ανακαλύψουν την αλήθεια. "Συνήθης επιμέλεια" σημαίνει την επιμέλεια του κοινού ανθρώπου, ο οποίος δεν προσποιείται ότι έχει ειδικές γνώσεις ή ειδικότητες - (βλ. Dutt on Contract, Τέταρτη Έκδοση, σελ. 213).

Οι αιτητές ισχυρίζονται ότι η πλήρης αλήθεια ανακαλύφθηκε από την επιθεώρηση - έρευνα και την έκθεση. Εντολή για την επιθεώρηση του πλοίου και του φορτίου δόθηκε στις 23 Δεκεμβρίου, 1983, και η έκθεση ετοιμάστηκε στις 19 Ιανουαρίου, 1984. Δεν τους ήταν δυνατό, στα χρονικά περιθώρια και κάτω από τις περιστάσεις της υπόθεσης, να ανακαλύψουν την αλήθεια, πριν την υπογραφή της συμφωνίας της 20ής Δεκεμβρίου, 1983. 5

Τα αντίθετα ισχυρίζονται οι καθ' ων η αίτηση.

Το ζήτημα που εγείρεται είναι μικτό, πραγματικό και νομικό, και είναι συζητήσιμο επίδικο θέμα. Κάτω από τις περιστάσεις της υπόθεσης, πρέπει να αποφασιστεί σε δίκη. 10

Στην ένορκο δήλωση υπάρχει ισχυρισμός ότι η σύμβαση της 20ής Δεκεμβρίου, 1983, είναι άκυρη για έλλειψη αντιπαροχής. 15

Η υπεράσπιση αυτή δεν προωθήθηκε στη διάρκεια της διαδικασίας στην παρούσα αίτηση. Σιωπηρά εγκαταλείφθηκε, επίσης, ο ισχυρισμός ότι η συμφωνία είναι άκυρη, γιατί παραβιάζει τον περί Ελέγχου Συναλλάγματος Νόμο, Κεφ. 199. 20

Εν όψει όλων των πιο πάνω, το Δικαστήριο καταλήγει ότι η Απόφαση που ζητείται η ακύρωσή της δεν ήταν κανονική, με το νόημα ότι δεν είχε γίνει επίδοση του Κλητηρίου Εντάλματος στους αιτητές, που να ικανοποιεί τη συνταγματική επιταγή του Άρθρου 30.3(α) του Συντάγματος. Και αν ακόμα η επίδοση ήταν κανονική, το Δικαστήριο έχει ικανοποιηθεί ότι οι αιτητές έχουν προβάλει καλή τη πίστει υπεράσπιση και συζητήσιμα θέματα που είναι αναγκαίο να αποφασιστούν σε δίκη. 25

Για τους πιο πάνω λόγους διατάσσεται η ακύρωση της Απόφασης που εκδόθηκε ερήμην στις 26 Απριλίου, 1984. 30

Κάτω από τις περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικασίας στην αίτηση, τα έξοδα γίνονται έξοδα δίκης.

Επίδικη απόφαση ακυρώνεται.